

Skärgårdsgruppens inventering av
öar i
Luleå skärgård 1996

Junkön

Granticka, foto Sture W.

Sture Westerberg, Luleå Skärgårdsgrupp 1996

Förord

Luleå Skärgårdsgrupp utgörs av en fristående arbetsgrupp i Luleå naturskyddsförening. Gruppen bildades 1983 och består av representanter från följande organisationer: Svenska turistföreningen, STF, Svenska naturskyddsföreningen, SNF, Norrbottens ornitologiska förening, NOF, Luleå miljögrupp, Luleå segelsällskap, LLS och Länsstyrelsen i Norrbottens län,

Skärgårdsgruppens målsättning är:

- ◆ Inventera och redovisa skyddsvärda delar av skärgården.
- ◆ Informera om skärgårdens stora rekreativa och vetenskapliga värden.
- ◆ Kartlägga hoten mot skärgården.
- ◆ Fungera opinionsbildande i skärgårdsfrågor.
- ◆ Verka för att långtgående naturvårdshänsyn tas vid skogsbruk och andra ingrepp.
- ◆ Vara remissorgan i skärgårdsfrågor.
- ◆ Sammanställa och redovisa skyddsvärd natur till länsstyrelsen, skogsvårdsstyrelsen och Luleå kommun.

Föreliggande rapport har tillkommit från en veckas inventering och är sammanställd av Sture Westerberg.

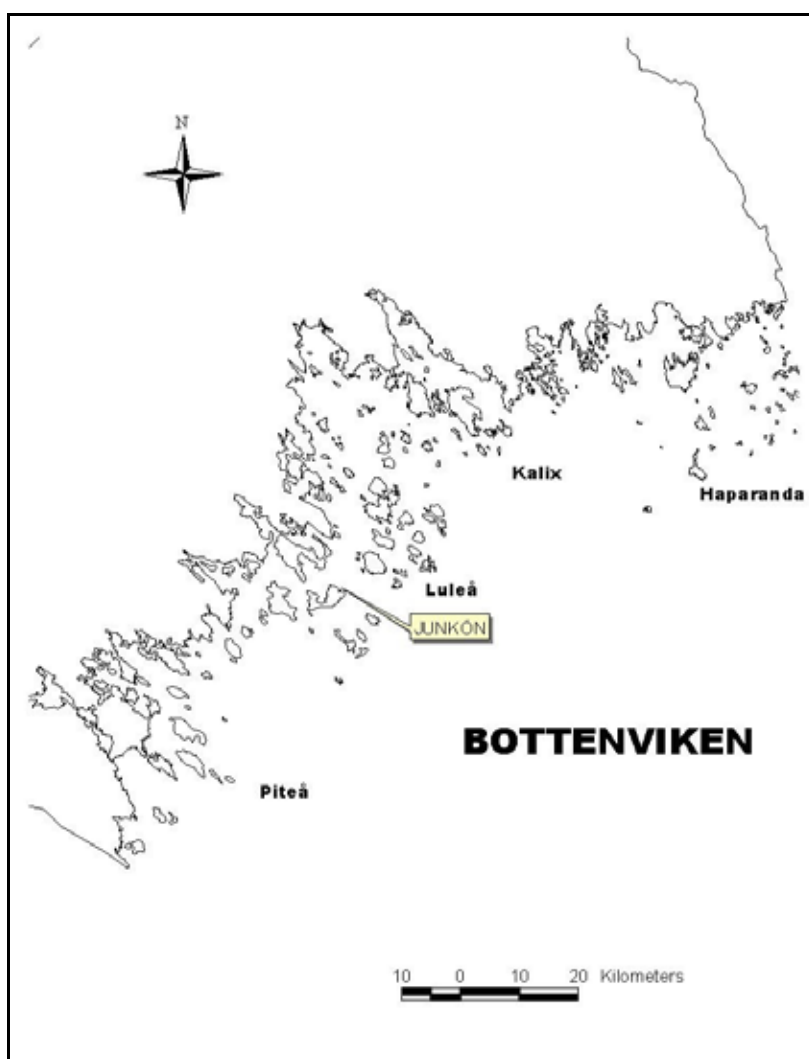
Innehållförteckning

	Sida
Förord	2
Innehåll	3
Bottenviken	5
Skärgårdsinventering	6
Karta	
Inventeringsveckans väder	
Metodik	9
Rödlistade arter	
Sammanfattande naturvärden	11
Karta	
Namn på Junkön	15
Karta	
Geologi	16
Landskapsbeskrivning	17
Junkö by	17
Karta	
Stor-Skorvgrundet	19
Vegetationsbeskrivning	20
Skogslandskapet	20
Barrskog av lavristyp	
Barrskog av frisk ristyp	
Barrskog av fuktig - våt ristyp	
Frisk lövskog	
Fuktig - våt lövskog	
Enbuskmark	
Lövbushmark	
Våtmarker	22
Risrik skogsmyr	
Ristuvemyr med lågvuxet ris	
Sumpkärr	
Mager fastmattemyr	
Frodig mjukmattemyr	
Mager lösbottemyr	
Öppet vatten	22
Öppna marker	22
Sjarp rished	
Torr rished	

Sandgräshed	
Gräshed	
Strandängar	23
Blockstrandäng	
Strandäng	
Grus- och sandmark	
Jordbrukslandskapet	23
Odlingsmark	
Ängsmark i anslutning till gårdar	
Biotopförändringar	24
Bränder	
Avverkningar	
Karta	
Dikningar	
Stubb-brytning	
Stenbrytning	
Skjutfält	
Fåglar <i>Av Ann-Gerd Eriksson</i>	25
Sammanställning av påträffade fågelarter på Junkön	
Tidigare inventeringar	
Flora	30
Strandängar	
Våtmarker	
Tjörn	
Albården	
Skogar	
Karta	
Ängar och odlingar	
Gammelskogar <i>Av Mats Williamsson</i>	36
Intressanta skogsområden	
Karta	
Artlista	42
Inventerade öar i Luleå skärgård	48
Karta	

Bottenviken

Stranden, det förnyelsebara landet som i Bottenviken årligen ökar med ca 400 ha. Landhöjningen som uppgår till 0,9 meter på 100 år skapar successivt nya stränder och öar som växter och djur tar i besittning. Skärgården är känd för sina låga skogklädda öar. Men skärgården är ung, inte äldre än 3000 år och huvuddelen är yngre än 1000 år. De grunda delarna i skärgården fyller en viktig ekologisk funktion. Grunda vikar i skyddade lägen blir snabbt uppvärmda efter islossningen på våren. De utgör viktiga rastplatser för sjöfåglar under vårsträcket. De avsnörda vikarna utgör unika element i omdaning av den norrbottniska kusten. Ett brackvattenhav, där den varierande salthalten med växlingar mellan sött och salt vatten skapar förutsättningar för en speciell sammansättning av flora och fauna.

Skärgårdsinventering

De ljusa nätterna, landskapets skönhet, de karga stränderna, naturskogarna, fågellivet, de artrika strandängarna och kulturlandskapets åker och äng har fånglat skärgårdsgruppens arbete i tio år.

Föreliggande rapport har utarbetats av skärgårdsgruppen i Luleå kommun. Skärgårdsgruppen startade 1985 med att inventera öar i Luleå skärgård med syfte att insamla uppgifter om orörda och påverkade skogar, strandängar, våtmarker och av människor hävdade marker med sitt innehåll av biologisk mångfald. Inventeringarna har sammanställts i en enkel rapport som kan utgöra underlag vid olika handläggningsärenden som berör naturvård i skärgården.

Junkön
Höh: ~20 m
Areal: inklusive Junköklippan ca 1862 ha
Areal: Stor-Skorvgrundet, militärt övningsområde ca 544 ha
Kyrkan: ca 1071 ha
Privat mark: ca 247 ha
Kbl: 24M 4-5 a-b

Sommarens inventering var förlagd till Junkön, som är en av de större öarna i Luleå skärgård. Belägen i Nederlule socken i Luleå kommun. Lövskär, som närmaste fastland, ligger ca 10 km NNV om Junkön.

Innan Junkön skulle inventeras togs kontakt med F21. Dels för att få tillgång till deras hamn, dels för att få tillstånd att inventera i den del som ligger inom skjutfältet. Vid ett

telefonsamtal med Thord Schelberg, en av de två militärer som arbetar ute på Junkön fanns möjlighet att få en guidad tur ut till delar av skjutfältsområdet. Vi tog även kontakt med baschefen Leif Bohman för att få tillgång till hamnen, som låg bra till för våra färder ut på ön. Den guidade turen blev inte av men en förnyad kontakt bör tas med F21. Vi tackar Leif Bohman för att vi fick låna hamnen under den tid vi besökte ön. Under vintern togs en ny kontakt med F 21. Nu för att få en historisk bild av militärens verksamhet här ute. Genom Stig Lundberg, numera pensionär fick vi intressanta uppgifter om skjutfältets tillkomst och av Hans Gustafsson fick vi uppgifter om skjutfältsområdets omfattning och skyddscharakter.

Skärgårdsgruppen besökte redan 1986 Junkön. Då inventerades delar av ön av Stig Dalfors, Lars Harnemo och Anita Söderström samt undertecknad som tillsammans med sonen Henrik endast hann besöka några mindre områden av Junkön. Genom sommarens inventering har nu större delen av Junkön undersökts. Nu återstår endast delen inom det militära skjutfältsområdet.

Den fina sandstranden alldeles utanför skjutfältsgränsen blev vår lägerplats under veckan, en fin plats i skyddat läge. Nu använde även en av militärerna stranden till att med bil ta sig från skjutfältet och ut till sommarstugan på Båkudden, vilket medförde en viss olägenhet med bl a damning. Den fina stranden var dessutom på flera ställen helt sönderkörd av den omfattande biltrafiken.

Inventeringen resulterade i upptäckten av gammelskogar där den biologiska mångfalden fortfarande existerar. Under 30-talets dimensionsavverkningar och under den tid tjärbränningen och kolningen pågick försvann mycket av den gamla tallskogen. Efter den stora stormfällningen under 1980-talet avverkades stora områden med efterföljande våtmarksdikningar, dikningar som starkt förändrade växt- och djurlivet på de mindre myrarna och i de våta skogarna. Men fortfarande finns sammanhängande naturskogar över en stor del av Junkön, se karta.

Öns läge med starkt våg- och isbearbetade stränder medför oftast att artantalet blir lågt på strandängarna, och inventeringen påvisade ej några botaniska rariteter. Ängarna i anslutning till gårdarna hyser fortfarande ett flertal intressanta och hävdgynnade arter. Under veckan noterades endast ett fåtal rovfåglar vilket får ses som ett lågt resultat då det fortfarande finns intressanta skogar för häckande rovfåglar. Till en av kvällarna var en färsk lax inköpt från Junköfiskarna. Laxen grillades över öppen eld och smakade mycket bra.

Följande personer deltog i sommarens inventering: Birgitta Seb Olsson, Ann-Gerd Eriksson, Åsa Hansson med sonen Oscar, Anita Söderström, Elisabet med barnen Malin och Stina, Lars Harnemo, Mats Williamsson, Roger Malmberg med hustru Ljiljana, Sture, Stina och Johanna Westerberg. I sommar fick vi en ny bekantskap nämligen Yvonne Nordström med sin dotter Anna.

Inventeringsveckans väder

Sammanfattningsvis var vädret svalt under veckan och dagstemperaturen pendlade mellan 11 till 20 grader. Ett bra väder för långa inventeringsturer. Då badvattnet höll sig runt 14 grader var det bara de allra tappreste som doppade sig. Under några timmar lyste solen över dem som var kvar på den härliga sandstranden och några fick även en viss solbränna.

Söndagen den 30 juli

Utredagen bjöd på en svag vind och växlande molnighet med en dagstemperatur på 18 grader.

Måndagen den 1 juli

Vädret blir ostadigt i hela landet. Detta innebär mycket moln och regn eller skurar på de flesta platser.

Kusten får varierande molnighet med vissa solchanser och troligen uppehåll. Omkring 17 grader och måttliga vindar från 4-7 m/s från ost, god sikt. Under natten något regn.

Tisdagen den 2 juli

Ett regnområde ligger till en början över södra Norrland, men rör sig under dagen vidare norrut. Kusten får halvklart till mulet. Regnområdet under eftermiddagen inkommer söderifrån. Måttlig sydostlig vind 4 - 6 m/s temperaturen upp mot 16 grader, något svalare i södra delen.

Onsdagen den 3 juli

Det omfattande lågtrycket, som dominerat vädret i landet senaste tiden ligger nu över sydvästra Norrland och kommer till i natt att ha rört sig över Lappland. Kusten får mulet och tidvis regn under större delen av dagen. Vinden blir måttlig sydlig 4 till 7 m/s och temperaturen pendlar mellan 11 till 14 grader. Kraftig dimma under kvällen.

Torsdagen den 4 juli

Ett lågtryck finns på norra Nordsjön. I nordligaste Norrland finns rester av en svag front, som ger mulet väder med lätt regn. Kusten får mestadels soligt väder med svaga sydostvindar och en temperatur mellan 16 till 19 grader. Kraftig dimma som lättade under förmiddagen.

Fredagen den 5 juli

Ett regnväder rör sig sakta norrut över Norrland. Längst i norr kan vädret vara rätt soligt. Kusten får mulet eller mulnande och efterhand något regn. Vinden blir måttlig omkring ost, 7 - 9 m/s med en temperatur mellan 14 - 18 grader.

Lördagen den 6 juli

Hemresedagen. Ett lågtryck befinner sig över Östersjön och rör sig långsamt norrut.

Kusten får mestadels uppehåll, möjligen någon lokal skur. Måttlig sydlig vind 6 - 8 m/s vridande mot ost. Drygt 15 grader under dagen.

Metodik

Rödlistade arter

Vi har använt oss av indikatorartmetoden (Karström 1992, Olsson & Granström 1993) när vi har inventerat skogarna på Junkön. Urvalet av indikatorarter är anpassat till vad som kan tänkas finnas i Norrbottens kustland. Varje inventeringstillfälle har varat i c a 6 timmar.

Samtliga områden med rödlistade arter har markerats på en ÖSI-karta i skala 1:10 000 och på en översiktlig karta i skala 1:50 000. ÖSI-kartan finns ej med i rapporten.

Namnsättningen och indelningen av arter i olika hotkategorier följer Floravårds-kommittén för rödlistade arter 1995. De arter som inte är beskrivna i den skriften följer namnsättningen i Ryman & Holmåsen 1986.

Luktticka, foto Sture W.

Kriterier för rödlistade arter

- 0 försvunnen
- 1 akut hotade
- 2 sårbara
- 3 sällsynta
- 4 hänsynskrävande

Rödlistor

Rödlistor är förteckningar över de arter som bedöms vara mer eller mindre hotade eller sällsynta. Arterna klassificeras enligt en femgradig skala som ger en översiktlig bedömning av arternas status. Arter trängs tillbaka i landskapet många olika orsaker såsom förändringar i markanvändning, kemiska faktorer etc.

Nyckelelement

Biologiska företeelser och andra inslag i biotoper som är livsnödvändiga för många djur och växter, t ex bergväggar, gamla och grova lövträd, torrträd och lågor. Skogsvårdsstyrelsen.

Signalarter

Art som signalerar värdefulla biotoper. En signalart uppträder i biotoper med höga naturvärden och ska vara lätt att identifiera i fält. En signalart kan vara rödlistad men är det vanligtvis inte. Skogsvårdsstyrelsen.

Succession

Stegvis naturlig förändring av ett ekosystem över tiden. Sena successioner har ofta högre naturvärden än tidiga.

Kontinuitet

Tid av obrutenhet i ekosystemet. Skogar med lång kontinuitet har generellt sett höga naturvärden.

Med övriga indikatorarter menar jag arter som är beroende av gammal skog och död ved för sin överlevnad men som inte anses vara hotade, sällsynta eller hänsynskrävande.

Utöver de skogliga inventeringarna har inventeringar utförts på andra naturtyper som det öppna havet (fåglar), strandängar, strandskogar, våtmarker, naturängar, längs vägar, vid gårdsmiljöer och nere vid hamnar. Områden som oftast hyser intressanta och spännande arter. Vi har även noterat de fåglar som kommit i vår väg. Att inventera fåglar vid denna tid på året är inte så givande då de oftast är tysta och lägger all sin tid på att skaffa mat åt sina ungar. Vi har träffat personer som bor eller har sitt sommartorp på ön, vilka välvilligt lämnat intressanta uppgifter om öns natur. Under vintern togs kontakt med Luleå Stifts skogsavdelning varvid intressanta uppgifter om öns natur kom oss tillhanda. Vi tackar Luleå Stift för informationen.

Efter att denna rapport har utgivits har en stor del av kyrkans marker antagits som naturreservat, se karta.

Sammanfattade naturvärden

Skärgårdsgruppen har i sina tidigare inventeringar i Luleå skärgård påvisat skogar med rödlistade arter. Men på många öar har skogsbruket förändrat möjligheterna för arterna och för den biologiska mångfaldens existens. Öar med intakta skogar, naturskogar, måste helt skyddas och ett miljöanpassat skärgårdsskogsbruk måste utvecklas för andra tidigare skogsbrukspåverkade öar.

Totalt har 23 områden plockats ut som innehåller unika naturvärden eller lokala växt- eller fågellokaler. Flera av områdena håller mycket höga naturvärden och måste skyddas mot olika typer av störningar som skogsbruk, bebyggelse, upplägg av muddermassor eller annan exploatering. Samtliga områden är markerade på en översiktskarta.

Skog

1. **Valludden.** Här finns ett 12 ha stort grandominerat naturskogsområde med stort innehåll av vindfallna träd, död ved och lågor i olika nedbrytningsstadier. Inslaget av lövträd är stort och flera gamla och döda sälgar ingår också. På sälgarna noterades bl a lunglav och vitgrynig nållav. På lågorna hittades ett stort antal rödlistade vedsvampar som ostticka, rosenticka, rynkskinn, blackticka, laxporing, finporing och ullticka. Spår efter tretåig hackspett sågs.

Olikåldrig granskog , foto länsstyrelsen.i Norrbottens län.

2. **Fräknesmyran.** Dyntallskog på sandig och mager mark med en ålder över 200 år. Enligt markägaren finns här åldrar över 250 år. Spår efter en omfattande tjärstubbrytning förekommer. Rovfågelbon observerades.

Stubbrytning, foto Sture W.

3. **Fräknesmyran.** Runt myren står ett flertal gamla tallar.
4. **Frukostmyran.** Granskog som närmast myren övergår i en lövrik sumpskog. Det är gott om lågor av lövträd.

5. **Örnudden.** Äldre granskog med enstaka tallöverståndare. Vackert landskap med strandvallar. Enstaka lågor förekommer och ett fåtal rödlistade arter som kornig nållav och kortskaftad ärgspik påträffades.
6. **Örnudden.** Gammal och knotig tallskog på klapper och strandvallar.
7. **Skärsgårdan.** Flerskiktad och variationsrik, grandominerad skog med enstaka gamla och grova överståndare av tall. Ett fåtal lågor förekommer på vilka gränsticka och harticka noterades.
8. **Orrskärsudden.** På den norra delen av udden med strandvallar och klapper växer en gles och knotig skärgårdstallskog. Söderut, i den del som ligger in mot viken, dominerar altaigran.
9. **Tjärnen.** Altaidominerad barrskog med en hel del lågor, eventuellt ett fynd av lapp-ticka.
10. **Tjärnen.** Syd och sydost om Tjärnen finn det sumpskogar omväxlande med barrskog av frisk ristyp. Det är gott om hänglavar och även en del lågor.
11. **Stortallmyran.** Altaidominerad granskog där det ingår enstaka gamla och grova aspar. På en av asparna hittade vi stor aspticka. Det är relativt gott om hänglavar såsom manlav och garnlav men vi hittade också den ovanligare viollettgrå tagellaven. Det förekommer en del lågor i området och på några av dem växer harticka. Rovfågeln förekommer.
12. **Hässjemyran.** Området består främst av sumpskogar som växelvis blandas med trädbevuxta myrar. Det finns även en del gamla träd med rik förekomst av hänglavar.
13. **Rammeludden - Söriviken.** En strandnära altaidominerad granskog där det finns rikligt med grova och höga träd. Flera av dem har det karaktäristiska utseendet för skog i skärgården med grenar ända ned till marken, sk "kjolgranar" och gles och vindpinad topp. Det förekommer en hel del lågor. Flera mindre kärr och sumpskogar finns i området. I vissa avsnitt finns lövrika sumpskogar med stort innehåll av död ved och hänglavar. Här påträffades bl a späd brosklav och videsparv. Av vedlevande och hotade svampar, hittade vi rosenticka och harticka. Dessutom hittade vi kötticka som inte är klassificerad som hotad men som växer på död ved av gran. Den intilliggande albården uppvisar en intressant lövsuccesion. Innehållet av död ved stort. Dessutom finns ett flertal klibbalar insprängd bland gråalarna. På flera träd sågs gamla och helt färska hackmärken efter vitryggig hackspett. Örtvegetationen är intressant i flera avsnitt.
14. **Stor-Örnbomyran.** Grandominerad skog med enstaka och grova tallöverståndare. Enstaka aspar med bohål ingår också. En del mindre myrar och sumpskogar finns i området. Här noterades bland annat kötticka, harticka och ullticka.

Lågarik granskog, Foto Länsstyrelsen i Norrbottens län.

15. **Rammeludden.** Strax innanför gränsen till det militära området finns en mycket skyddsvärd naturskog. I nordvästra delen finns en hållmarkstallskog med äldre träd och lågor. I övrigt är skogen grandominerad och flerskiktad. Altaigran dominerar med inslag av gamla glasbjörkar, sälg och gråal. Mindre kärr ingår i området vilket bidrar till att hålla en jämn markfuktighet. I området finns rikligt med död ved och lågor i olika stadier. Spår efter avverkningar förekommer inte. Vi hittade ostticka på sex lågor vilket visar att skogen har lång lågakontinuitet. Andra vedlevande tickor som finns här är rosenticka, gränsticka, ullticka och harticka. Vi hittade även den lilla skålsvampen gammelgranskål.
16. **Båkudden.** Rik ormbunksvegetation i lövrik och grovvuxen naturgranskog.

Strandskog

17. **Ronningsviken.** Sumpalbård med intressant lövsuccesion. Här finns rikligt med död ved. Enstaka klubbalar ingår också. Frodig örtvegetation med bl a stor förekomst av ormbunkar.

Enbuskmark

18. **Båkudden.** Enbuskmark med intressant torrängflora.

Våtmark

19. **Utantillmyrorna.** Lösbottenmyr där bl a myggblomster växer.

20. **Tjärnen.** Häcklokal för bl a sångsvan och salskrake.

Strandängar

21. **Rammeludden.** Flack strandäng som ständigt översvämmas. Här finns en intressant strandängsflora med bl a krypsäv, strandrödtoppa, klapperögontröst, strandögontröst och gultåtel.

22. **Örnudden.** Sandiga stränder där bl a bottenviksmalört växer. Häcklokal för silvertärna.

Ängar

23. **Junkö by.** Naturängar med rödlistade arter som låsbräken och höstlåsbräken noteras. Vid vissa gårdar finns flera, mycket gamla skärgårdstallar. Genom byn går en vackert byaväg och i anslutning till vägen finns intressanta vägrensväxter.

Namn på Junkön

Myr

Bergmyran
Frukostmyran
Fräknesmyran
Gammelmyran
Hässjemyran
Krokmyran
Larsmyran
Lill-Pinnmyran
Lill-Örnomyran
Långpinamyran
Rörmyrorna
Sandlåmyrorna
Stor-Örnomyran
Stortallmyran
Sörivikmyrorna
Utantillmyrorna
Vikmyran
Ängesmyran

Vikar

Djupviken
Gårdsviken
Lillviken
Långrevviken

Orrskärsviken
Rammelsuddviken
Ronningsviken
Söriviken
Storviken
Tinlänningen

Uddar

Båkudden
Gammel-Orrskärsudden
Kvarnudden
Lilludden
Orrskärsudden
Rammelsudden
Valludden
Sörivikduddarna
Storviksudden
Örnudden

Grund

Grundet
Norra Storskorvgrundet
Södra Storskorvgrundet

Önamn

Junkön

Stor-Skorvgrundet

Ängar

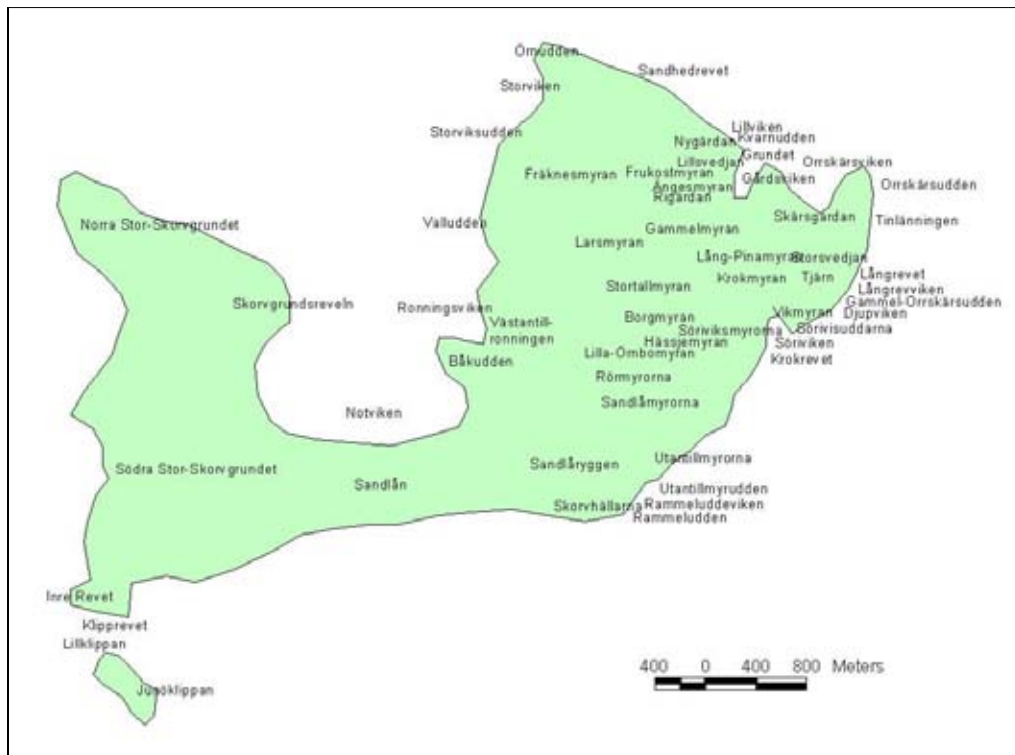
Lillsvedjan
Nygärdan
Rigärdan
Skärgärdan
Västantillronningen
Storsvedjan

Rev/Klippor

Inre Revet
Junköklippan
Klipprevet
Krokrevet
Lillklippan
Orrskäret
Långrevet
Sandhedrevet
Skorvhällorna
Sandlån
Sandlåggen
Utantillmyrhällan

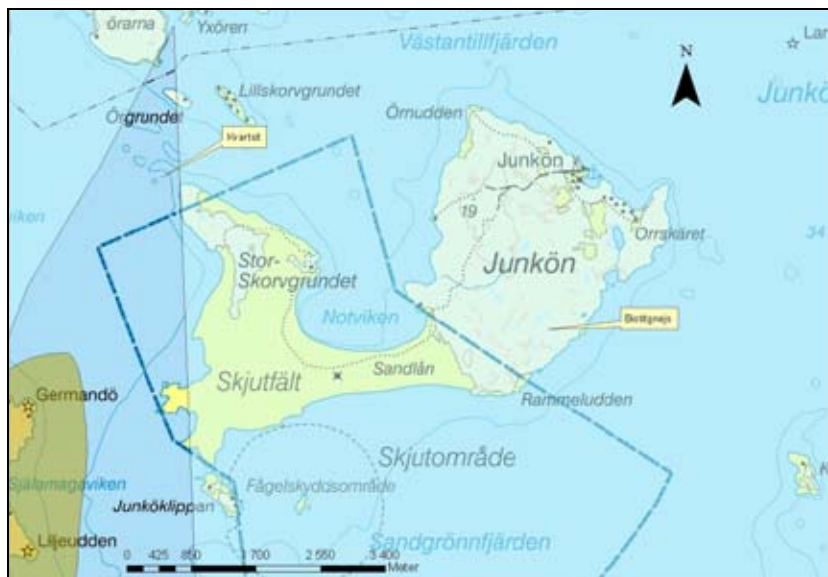
Sjö

Tjärnen

Geologi

Två områden med berggrundsblottningar förekommer. Vid båda dominerar en grå slirig gnejs ur Rånegruppen.

Översiktlig geologisk karta över Junkön.

Landskapsbeskrivning

Befriad från isens tryck började landet höja sig. Havets vågor och strömmar bearbetade den frigjorda sandiga moränen. Klippor spolades fram och fält av stenar samlades där allt finare material bortspolades. Sand och lera la sig till ro på havets botten.

Junkön är bildad genom sammanväxning av två ungefär lika stora öar, den egentliga Junkön och Stor-Skorvgrundet. Junkön består som de flesta av öarna i Luleå skärgård i dag av avlagrade sediment som sand, grus och morän. Berg i dagen är i regel en sällsynthet. Ön har en mycket speciell landskapsform, framför allt på västra delen, Stor-Skorvgrundet. Junkön ligger i linje med Sandön och Sandögrynnorna, öar som är uppbyggda av sand avlagrade från den tid då Luleälven utmynnade här.

Stor-Skorvgrundet består i dag av ett varierande landskap med öppna, sandiga och skogklädda marker. I det öppna dynlandskapet har sanden genom havets påverkan piskats upp av höststormarna och omlagrats i mäktiga sanddyner. På norra delen av Stor-Skorvgrundet ligger Notviken, en djup och rundad vik med en fantastisk sandstrand, en strand som ej kan besökas p g a den militära verksamheten. På södra sidan av Sandlån har de urblåsta sandmassorna omlagrats på nytt och bildar här grunda stränder. Stor-Skorvgrundet uppvisar en mångfald olika naturtyper som fukthedar, skarp rished, sandgräshed, gräshed, block- och stenmarker.

Junkön domineras av sandiga moräner med svallade stränder rika på leriga sediment. Steniga stränder förekommer framför allt på västra sidan, men de är ej så blockrika utan här har vi att göra med en blandning av lera, sand och block. Inne på Junkön är landskapet svagt kuperat med två mindre höjder där framspolade hållmarker förekommer. Sällsynt påträffas små klapperstensfält och strandvallar, ute på Orrskärsudden finns en svagt markerad åsrygg. Från Örnudden och ner mot sydost utbreder sig ett vackert dynlandskap. Små våtmarker finns på flera platser och öns enda tjärn ligger vid Orrskärsudden.

Junkö by

Junkön har haft en fast jordbrukande och fiskande befolkning sedan 1700-talet. Jordbruket lades ned på 1960-talet men många välbevarade byggnader finns kvar som portlider, norrbottensgårdar, smedja och kvarn. Bystrukturen är också välbevarad men tyvärr hävdas inte odlingsmarkerna och ladorna förfaller. Intill byn finns också lämningar efter kolmilor och tjärdalar.

Junkön omnämns som namn första gången år 1765. Men redan 1671 hade ön namnet Jomk eller Junch. (Ortnamn i NB-län, Luleå kommun av Pellijeff Gunnar 1990).

Byavvägen, foto Sture W.

De flacka, uppgrundade områdena på Junkön var näringsrika och lättbearbetade vilket gjorde dem lämpliga för jordbruk. Här fanns också en djup vik som utgjorde en bra hamnplats. Detta gjorde att två familjer slog sig ned på Junkön 1762, på Gårdsvikens västra sida, för att leva på fiske och jordbruk. 1827 hade antalet gårdar utökats med en och de större odlingsytorna som i dag finns intill byn var redan upptagna. Marken ägdes av kyrkan, men vid delningen av Luleå socken i Över- och Nederluleå socken 1831 gavs tillfälle för Junköborna att friköpa odlingsmarken och lite skogsmark. Här odlade man korn som sedan maldes i den egna väderkvarnen som ännu finns kvar. Man idkade boskapsskötsel och fiskade. Öborna var självförsörjande i mångt och mycket och smedjan som fortfarande finns kvar i byn vittnar om att även ett visst smide förekom. En vanlig bisyssla var tjärbränningen, dels för egna behov och dels för avsalu. På ön finns flera tjärdalslämningar kvar. Gården som ligger på Gårdsvikens östra strand kom till någon gång under 1800-talets andra hälft. Jordbruket drevs fram till 1960-talet. Nu har ladorna börjat förfalla och odlingsmarkerna håller på att växa igen. Idag finns endast två bofasta på ön som lever upp på sommaren när sommarstugeägarna, som har sina stugor öster om byn, kommer ut på semestern. Bebyggelsen i byn är välbevarad med norrbottensgårdar, delvis kringbyggda gårdar med portlider, häbbren, jordkällare och den renoverade väderkvarnen. (Länsstyrelsen i Norrbottens län, kultur och miljö).

Väderkvarn, foto Sture W.

Stor-Skovgrundet

I stort sett hela Stor-Skovgrundet, Sandlån och havet söder och norr om fastlandet utgörs av ett skjut- och bombfällningsfält. Det tillkom 1943 och har använts som bombplats med skarp ammunition. Innan F21 startade sin verksamhet här ute bombade man med lös ammunition i ett strandnära område på Kallax. Då de började använda skarp sådan fick man lova att flytta till en annan plats varvid Junkön låg bra till. Inom skjutfältsområdet finns många blindgångare, både på land och ute i Bodviken där man bombade på flytande föremål. Då det finns så många blindgångare är det livsfarligt att vistas inom skjutfältsområdet. Om man ertappas innanför gränsen får man betala 100 kr i vite. Fiskeförbud råder inom det rödmarkerade området. I detta område finns en fast laxryssja som vittjades varje dag.

Vegetationsbeskrivning

Enligt den upprättade vegetationskartan över Junkön finns ett 20-tal olika vegetationstyper beskrivna. Skog och öppen, sandig mark dominerar medan öppet vatten är en sällsynthet. För ytterligare information se vegetationskartan över 24M Brändön SV/NV 1993.

Vegetationstyper på Junkön enligt vegetationskartan 24M Brändön SV/NV.

Vegetationstyp	Anm
Barrskog av lavristyp	i vissa stråk
Barrskog av frisk ristyp	Vanlig på Junkön
Barrskog av fuktig - våt ristyp	Vanlig på Junkön
Frisk lövskog	Vanlig i albården
Fuktig - våt lövskog	Vanlig på södra delen
Enbuskmark	Sällsynt vid Båkudden och Orrskärsudden
Lövbushmark	Mindre vanlig ute på Stor-Skorvgrundet
Tjärn	På Orrskärsudden
Risrik skogsmyr	Ej så vanlig på Junkön
Sumpkärr	i anslutning till Tjärnen
Frodig mjukmattemyr	sällsynt ute på Stor-Skorvgrundet
Mager lösbottemyr	vanlig typ på Junkön
Ristuvemyr med lågvuxet ris	vanlig typ på Junkön
Skarp rished	vanlig på Sandlån
Torr rished	sällsynt på Stor-Skorvgrundet
Sandgräshed	vanlig på Sandlån
Gräshed	vanlig på Stor-Skorvgrundet och sällsynt vid Sandlångggen
Blockstrandäng	vanlig strandtyp på Junkön
Strandäng	vanlig på Stor-Skorvgrundet
Grus- och sandmark	vanlig på Stor-Skorvgrundet
Jordbruksmark	igenväxande på norra delen av Junkön
Ångsmark	i anslutning till gårdar

Skogslandskapet

Barrskog av lavristyp

På Junköns sandiga marker dominerar tallskogar. En vacker dyntallskog utbreder sig från Örnudden och vidare ner mot sydost. Närmast Örnudden finns väl utbildade strandvallar på vilken en högvuxen tall- och granskog växer. En stor del av den privata tallskogen har avverkats och djupa gropar från en tidigare stubb-brytning kan även studeras här. Här finns även rester av en tjärdal. Längs en mindre höjdrygg från Örnudden och ner mot sydväst uppträder blockåsar på vilken en högvuxen lavristallskog växer. Den äldsta tallskogen på över 250 år återfinns från Storviksudden tvärs över ön och vidare ner mot Söriviksmyrorna. I övrigt ingår spridda bestånd med äldre tallskog. Ute på Orrskäret finns enstaka skärgårdstallar av mycket hög ålder. På Stor-Skorvgrundets yttre del

förekommer ett mindre talldominerat område. En skog som förmodligen inte har påverkats av skogsbruk då den ligger inom det militära området.

Barrskog av frisk ristyp

På friskare marker kommer granen in, en granskog som på vissa platser uppnår en hög ålder. Stora områden upptas av fuktiga blandskogar där granen överväger men där även lövinslaget är stort. I områden med grövre jordar ökar inblandningen av tall. Mellan Valludden och Storviksudden finns en naturgranskog med hög andel döda träd och lågor. Ett liknade naturskog men med längre träd- lågakontinuitet finns i ett område väster om Rammeludden. Här ingår också ett mindre område med gammal hällmarkstallskog. I naturskogarna finns inslag av gamla vårtbjörkar och unga aspar och vid Valludden finns ett flertal sälgar av hög ålder.

Barrskog av fuktig - våt ristyp

Inom stora områden finns blandskogar på fuktiga jordar. Den våta skogstypen, sumpskog finns i mindre bestånd i nära anslutning till de små våtmarkerna. Barrskogen av fuktig ristyp domineras av gran tillsammans med glasbjörk. Inslaget med altaigran är i regel stort. En mindre naturskog på fuktig till våt mark finns norr om Stortallmyran. Här förekommer även ett mindre aspbestånd. Nere vid Båkudden finns en ormbunksrik blandskog, en naturskog med hög bonitet som till vissa delar har påverkats av plockhuggning och där vindfällan och död ved kontinuerligt har tagits ut.

Frisk lövskog

Uppträder framförallt i albården, på torra marker med grövre jordar eller sandjordar. På Stor-Skorvgrundets nordvästra del finns stora områden med al-lövskogar och vid Båkudden finns ett stråk med högvuxen lövskog där glasbjörk dominerar. Längs östra sidan av Junkön förekommer en variationsrik albård rik på död ved och döende träd, lågor och stubbar. Högväxta, grovfårade klibbalar ingår på flera ställen.

Fuktig - våt lövskog

Lövriska, fuktiga till sumpiga skogar finns dels vid Båkudden och dels i anslutningen till den friska lövskogen på Stor-Skorvgrundet. Strandalskogen norr om Båkudden utgörs av en mycket intressant sumplövskog med stor tillgång på död ved. Här finns även enstaka klibbalar och grova jolstrar.

Enbuskmark

Vid Båkudden finns ett mindre område med enbuskmark. I den sandiga och torra miljön växer frodiga bestånd av skogsbräken.

Lövbushmark

Ett större område finns ute på Stor-Skorvgrundet. Enligt vegetationskartan ingår här täta upp till två meter höga buskage av vide, björk, rönn eller gråal.

Våtmarker

Risrik skogsmyr, Ristuvemyr med lågvuxet ris, Sumpkärr, Mager fastmattemyr, Frodig mjukmattemyr, Mager lösbottommyr,

Ute på Stor-Skorvgrundet norra del finns en fattig mjukmattemyr med frodig starr- och gräsvegetation. Vid Tjärnen finns ett sumpkärr utanför de öppna vattenytorna med frodig starr- och gräsvegetation. I det sviktande bottenkiktet ingår vitmossor rikligt. Stortallmyran är en mager fastmattemyr med utspridda martallar. Flera mindre myrar i angränsande områden utgörs av ristuvemyrar med martallskog. Fräknesmyran är en relativt blöt fattigmyr bevuxen med låga martallar. I slutningen mellan stranden och Fräkenmyran finns en mindre, långsmal myr med svag översilning, där även växtligheten är mera krävande. Norr om Fräknesmyran finns ånyo en smal lösbottnenmyr med gles vassvegetation. Utantillmyrorna utgörs av flera mindre, långsträckta myrar längs ett stråk några 100 meter från stranden. Här ingår gölar, lösbottnar och starrrika mjukmattor. Flera krävande arter gynnas av den svaga översilningen där myren övergår i strandäng. Sandlåmyrorna, utgörs av ett flertal mindre myrar som efter avverkningarna har dikats ut. Dikningen har kraftigt förändrat vegetationen. Vid Lill-Örnomyran finns ett öppet kärr som delvis är utdikad. Här dominerar stora mjukmattor och lösbottnar med rik vitagsvegetation.

Öppet vatten

Tjärn

Vid Orrskäret finns en mindre tjärn, som sedan gammalt har sänkts. Genom dikningen och landhöjningen håller tjärnen på att växa igen. Ett rikt fågelliv är sedan gammalt känt härifrån.

Öppna marker

Skarp rished

Ute på Sandlån finns ett större område med skarp rished. I det öppna landskapet finns krypande ris som bildar ett svagt sammanhängande växttäck. Ett liknande område bevuxet med gles tallskog finns sydost Örnudden. I båda områdena dominerar mjölon med inslag av glest växande lavar.

Torr rished

På Stor-Skorvgrundet finns ett mindre område med torr rished. I den torra miljön växer ett glest, ej sammanhängande växttäck av nordkråkbär och blåbär.

Sandgräshed

I anslutning till Sandlåns skarpa rished och ute på Stor-Skorvgrundets västra sida ingår sandgräshed på mera stabila marker. Gräsen dominerar med arter som strandråg, rödven samt fårsvingel dessutom ingår också strandvial och saltarv.

Gräshed

Ute på Stor-Skorvgrundet och på Sandlån förekommer en bit från stranden gräshed på stabila, hårt svallade marker. Vegetationen är gles med arter som rödsvingel, röllika, bottenviksmalört, hallon och fårsvingel.

Strandängar

Blockstrandäng

Längs östra sidan av Junkön utbreder sig flacka blockstränder med gles gräsvegetation. Då delar av den flacka stranden översvämmas i samband med stormar eller högt vattenstånd bildas små vattensamlingar där växtligheten blir artrikare.

Strandäng

Fuktiga strandängar med finare sedimentbottnar förekommer dels vid Söriviken på öns östra sida och dels inne i Gårdsviken på öns norra sida och dels i Ronningsviken på öns sydöstra sida. Vegetationen domineras av norrlandsstarr, madrör, krypven, topplösa och ängsull. På Stor-Skorvgrundets södra del finns ett större område med fuktiga strandängar.

Grus- och sandmark

På Junköns nordöstra sida finns ett litet område med sandmark. Huvuddelen av denna naturtyp finns ute på Stor-Skorvgrundets sydöstra sida, samt på norra delen. På de öppna sandmarkerna är vegetationen gles och fattig. Enstaka exemplar av strandråg och saltarv kan förekomma.

Jordbrukslandskapet

Odlingsmark

På norra delen av Junkön finns på de flacka, uppgrundade områdena näringsrika och lättbearbetade marker vilket gjorde dem mera lämpliga för jordbruk. Efter jordbrukets nedläggning under 1960-talet håller odlingarna som togs upp på fuktiga marker att växa igen med träd och sly.

Ängsmark i anslutning till gårdar

Ängsmarkerna i anslutning till byn ligger på sandiga marker. Detta medför att igenväxningen inte är lika kraftig som på de fuktiga markerna. Fortfarande finns ett flertal hävdgynnade arter här. Bl a hittades höstlåsbräken vid smedjan och låsbräken vid en gård närmare Orrskärsviken. På de öppna ängarna dominerar gräsen rödven, fårsvingel och ängsgröe tillsammans med örterna bergsyra, röllika, blåklocka och smörblomma. Sällsynt hittades klippfibbla och kvastfibbla.

Biotopförändringar

Skogsmarkerna på Junkön har påverkats på olika sätt. Tidigare, då bränder var återkommande, förändrades skogen på ett naturligt sätt med jämna mellanrum. Dagens skogar påverkas enbart genom skogsavverkning varvid ensartade skogssamhällen skapas framför allt då markerna återplanteras med contorta.

Bränder

Spår efter brand har noterats i äldre tallskog. De gamla sälgnarna vid Valludden har förmodligen kommit upp efter den senaste branden. Genomgående är lövinslaget lågt i tallskogen men blir allt vanligare i marker med granskog.

Kalaverkade områden

Avverkningar

En stor del av öns skogar är påverkade av skogsbruk. Tidiga dimensionsavverkningar, tjärbränning och kolning har tagit hårt på den gamla tallskogen. På de områden som för 10 till 15 år sen avverkades har övervägande contorta tillsammans med tall planterats. De sammanhängande skogsavverkade områdena utgör en stor yta. På de privata markerna har skogarna till stor del påverkats genom plockhuggning och här finns oftast ett stort inslag av gamla tallar kvar. Ute på Orrskärsudden finns dock ett relativt nytt kalavverkat område.

Dikningar

Efter de omfattande avverkningarna på södra delen av ön avvattades samtliga våta skogar och myrar. Dikena utmynnar bl a i Notviken och Ronningsviken. Fortfarande är försumningen stor på dessa marker och en tät lövslyvegetation har kommit upp. Så effekten av dikningarna blev den avsedda. Sedan gammalt finns ett dike grävt från Tjärnen och ner i Söriviken.

Stubb-brytning

Spår i form av gropar efter en omfattande stubbrytning för tjärbränning finns söder om Junkö by. På två platser hittades spår av tjärdalar.

Stenbrytning

På berget söder om Junkö by finns ett större stenbrott. Sten bröts härifrån till uppbyggnad av hamnpirarna.

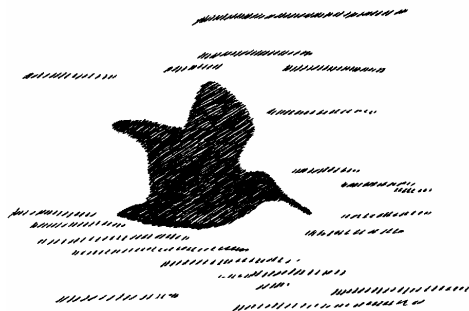
Skjutfältet

Det militära skjutfältsområdet omfattar i stort hela Stor-Skorvgrundet (se karta). Den militära verksamheten har sedan 1940-talet pågått här.

Fåglar

Varje inventering inleddes med en kort samling klockan åtta för genomgång innan vi gav oss ut på våra inventeringsrundor. En morgon när vi stod redo med lunchen nedpackad i ryggsäcken hördes en ropande gök, trots att midsommaren redan hade passerat.

På kvällen samlades vi kring elden för att äta middag, gå igenom dagens upptäckter och diskutera livet "vårt" och "fåglarnas". Under kvällarna revirmarkerade en morkulla i lägrets omgivning. Vid ett tillfälle möttes två morkullor i luften och då blev det bråk. Vi fick även se en mus springa förbi några gånger men om det var samma mus varje gång låter jag vara osagt.

I skogen blev det livat när vi blev överflugna av flockar med tjatrande korsnäbbar. När de slog sig ned i trädtopparna började det hagla grankottar (tydligt mindre korsnäbb vi hade att göra med). Betydligt diskretare är den lilla kungsfågeln som man emellanåt hör men inte ser i den djupa granskogen. Andra som öppnade sina näbbar i skogen var grönfink, talltita, talgoxe, ringduva, trädkrypare, bofink och bergfink.

Vid flera tillfällen såg vi spårtecken av spillkråka som hackat i gamla träd på jakt efter någon smaskig insekt. Mer ovanliga var de hackspår som kan härstamma från vitryggig hackspett. Bild på färsk hackmärke har skickats till Christoffer Stighäll för bedömning och enligt Christoffer är det hackmärken efter den vitryggiga. Den enda spetten som vi fick se i all sin prakt var den tretåiga hackspetten.

Hackspår av vitryggig hackspett vid roten av klibbal, foto Sture W.

En videsparv hade valt en lite ovanligare plats för sitt rede. På undersidan av en rotvälta var det oansenliga boet placerat. Kråka och korp både hördes och visade sig liksom gulsparv, grönsiska, sävsparv och gråsiska.

Under våra skogliga vandringar stötte vi på spillning av hare och älg. Några gånger fick vi även se en hare skutta iväg och se skogens konungs spänstiga gångstil. Vi hittade också ett rävgryt vid en sandig backe med flera in- och utgångar.

Av de mera intressanta arterna sågs fjällvråk, tornfalk, trolig sparvhök och en fiskgjuse som varnade med sin ståtliga stämman när vi råkade komma i närheten av dess bo som var placerat högt uppe i en frötall. Vi några tillfällen skrämde vi även upp orre och dalripa under våra vandringar. Flera vattensorkar blev också oroade av vår framfart.

Från tallbitens och domherrens kraftiga näbbar hördes deras speciella läten. Andra som gav hals och avslöjade sin närvaro var järnsparv, grå flugsnappare, rödhake, rödstjärt, sånglärka, rödvingetrast och ett antal taltrastungar. I byn och i dess närhet träffade vi på stenskvätta, koltrast, björktrast, svartvit flugsnappare, backsvala, ladusvala, hussvala, ärtsångare, trädgårdssångare och lövsångare.

I tjärnen ute på Orrskärsrevet låg ett sångsvanspar med sina ungar. Där noterades också svarthakedopping, vigg, storskrake och en småskrakehona på redet.

På stranden och i vattnen utanför ön noterades smålom, bergand, ejder, svärta, knipa, salskrake, rödbena, gluttsnäppa, grönbena, småspov, drillsnäppa, brushane och tobisgrissla. Av de mera storväxta fåglarna sågs trana, kanadagås och grågås med sina ulliga, gulliga ungar. Ovanför vattenytan svävade labb, skrattmås, fiskmås, silltrut, gråtrut,

skröntarna, fisktarna och silvertarna på jakt efter något ätbart. Vid ett tillfälle ute på Örnudden fick vi skyndsamt fly undan silvertärnans vassa näbb. Den försvarade sitt bo-
revir.

Vi fick även se tornseglarens skickliga flykt och sädesärlans bo under en bryggans bräder. Vi såg sammanlagt 79 olika fågelarter på Junkön och de som återstår att nämna är enkelbeckasin, trädpiplärka och ängspiplärka.

Vi saknade väl någon fågelart på Junkön men i stort så är det dessa fåglar man kan förvänta sig hitta på en så pass stor ö i Bottenviken. I samband med 1986 års inventering hördes vid Örnudden en sjungande näktergal.

Junkön har dåligt rykte vad gäller myggplågan men vi blev då inte alls drabbade. Där-
emot upptäckte vi i den varma sanden en fascinerande insekt nämligen myrlejonet. Det är en larv som gräver en liten grop i den fina sanden. Den gömmer sig i botten och bara väntar på att maten, myror och andra insekter skall komma nerhalkande. Sedan, en vacker dag förvandlas larven till en myrlejonslända.

Intill vår lägerplats fanns en göl med grodyngel och på andra fuktiga ställen sågs vuxna grodor och paddor.

Åkergröda, foto Sture W.

Sammanställning av påträffade fågelarter på Junkön

Skrattmåsar, foto StureW.

Häckningskriterier:

- 1 = Obs under häckningstid
- 2 = Obs under häckningstid och i lämplig häckningsbiotop
- 3 = Sjungande hane eller andra häckningslåten
- 4 = Par i lämplig häckningsbiotop
- 5 = Permanent revir
- 6 = Spel och lekar, parning
- 7 = Besök vid sannolik boplats
- 8 = Upprörd, varmande för ungar eller ägg i närheten
- 9 = Adult med ruvfläckar
- 10 = Bobygge, grävning eller uthackande av bohål
- 11 = Avledningsbeteenden, spelar skadad
- 12 = Använt bo påträffat
- 13 = Nyligen flygga ungar eller dunungar
- 14 = Ad ut/in, till/från bo på sätt som visar att boet är bebott, höga bon, bohål, och tillgång till bon
- 15 = Ad med exkrementssäcker
- 16 = Ad med föda åt ungar
- 17 = Äggskal påträffade
- 18 = Bo där ad setts ruvande
- 19 = Bo där ungar hörts
- 20 = Bo där ägg eller ungar setts

Svenskt namn	Häckningskriterier	Svenskt namn	Häckningskriterier
Smålom	4	Spillkråka	födosöksspår
Svarthakedopping	1	Vitryggig hackspett	födosöksspår
Sångsvan	13	Tretåig hackspett	1
Sädgås	1	Sånglärka	3
Kanadagås	13	Backsvala	2
Gräsand	1	Ladusvala	2
Vigg	4	Hussvala	2
Bergand	1	Trädpiplärka	8
Ejder	1	Ångsdiplärka	2
Svärta	4	Sädesärta	16
Knipa	13	Järnsparv	3
Salskrake	13	Rödhake	8
Småskrake	2	Rödstjärt	8
Storskrake	2	Stenskvätta	1
Sparvhök	?	Koltrast	1
Fjällvråk	2	Björktrast	1
Fiskgjuse	8	Taltrast	13
Tornfalk	2	Rödvingetrast	3
Dalripa	1	Ärtsångare	3
Ørre	1	Trädgårdssångare	1
Trana	4	Lövsångare	3
Brushane	2	Kungsfågel	3
Enkelbeckasin	3	Grå flugsnappare	2
Morkulla	3	Svartvit flugsnappare	2
Småspov	1	Talltita	2
Rödbena	2	Talgoxe	2
Gluttsnäppa	8	Trädskrypare	3
Grönbena	8	Kråka	2
Drillsnäppa	8	Korp	8 eller 16
Labbb	1	Bofink	3
Skrattmås	2	Grönfink	3
Fiskmås	2	Bergfink	1
Silltrut	1	Grönsiska	2
Gråtrut	2	Gräsiska	1
Skräntärna	2	Mindre korsnäbb	1
Fisktärna	2	Större korsnäbb	1
Silvertärna	2	Tallbit	1
Tobisgrissla	1	Domherre	1
Ringduva	1	Gulspurv	1
Gök	1	Videsparv	20
Tornseglare	2	Sävparv	3

Tidigare inventeringar

Svenskt namn	Häckningskriterier	Svenskt namn	Häckningskriterier
Grågås		Rosenfink	
Bläsand		Ärta	
Kricka		Skedand	
Storspov		Järpe	
Svartmes		Större strandpipare	
Blåmes		Göktyta	
Nötskrika		Buskskvätta	
Grönsångare		Gransångare	
Stjärtand		Gråspurv	
Gulärta		Ortolansparv	
Ormvråk		Lappuggla	Häckning
Större hackspett		Skata	

Arter enligt Lars Harnemo.

Flora

Skjutfältsområdet kunde ej inventeras, men området ser spännande ut och det vore intressant att få inventera här. En förnyad kontakt med F 21 bör tas.

Den gnejsiga berggrunden och de sandiga markerna bidrar delvis till öns artfattiga flora. Inne på ön påträffades inga krävande arter, arter som gynnas då kalk förekommer. Den intressantaste växtligheten återfinns på stränderna, på sandgräshedarna, i albården och i anslutning till byns ängsmarker.

Strandängar

På den västra sidan av Junkön är stranden i regel smal och småblockig. Det är endast inne i Ronningsviken och ute mot Örnudden som stranden är av annan karaktär. Inne i Ronningsviken finns en bred, lerartad strandäng med frodig starr- och gräsvegetation. Här dominerar arter som agnsäv och knappsäv, ängsull, krypven, madrör, norrlandsstarr, hundstarr och vattenmåra. Övriga arter är strandranunkel, kärrvial, kärrspira, slåtterblomma, smal sprängört, hästsvans samt ruggar av blåsäv. Söder om Örnudden är stranden mera sandig/lerig med små blockrevlar. På den leriga stranden växer knappsäv och agnsäv, hundstarr, slåtterblomma, kärrspira och kärrull. Längre ut mot udden blir stranden sandigare och små blockrevlar uppträder här och var. Bergsyra, strandglim, mjölon, grästhjälmarblomma, höstfibbla, bottenviksmalört, strandråg, strandvial och saltarv är arter som tillkommer. Bottenviksmalört och gultåtel är endemiska för Bottenviken. Mellan Ronningsviken och Örnudden är stranden genomgående smal och rikare på block. Här noterades arter som strandvänderot, östersjö- och saltåg, vattenmåra, tuvad hundstarr, havs- och kärrsälting samt klappermolke.

Östra strandsidan, foto Länsstyrelsen i Norrbotten län.

Den norra stranden mellan Örnudden och Orrskärsudden är i stort av samma karaktär och det är endast vid Gårdsviken som stranden förändras. Här finns en djup, inskuren vik med frodig starr- och gräsvegetation, där flera arter gynnas av de återkommande översvämningarna. Vanliga arter är madrör, ängsull, norrlandsstarr och kråklöver medan hästkräppa, smal sprängört, hästsvans, kärrbräsa, kärrvial och agnsäv uppträder i mindre omfattning. Sällsynt påträffades källört. Diket som kommer ner i viken från gårdarna påverkar lokalt strandens växtlighet. I diket noterades rikligt med korsandmat och dvärgigelknopp.

Vid Orrskärsudden ligger Orrskärsviken. Här finns en större, sandstrand, som når upp till gårdarna. På stranden växer bl a strandråg, lundelm, rödsvingel, fårsvingel, renfana, gullris, röllika, norrlandsviol, klippfibbla och grässtjärnblomma.

Längs hela östra sidan från Söriviken i norr och ner mot Sandlån i söder är stranden flack, lerig och bitvis blockig. På vissa ställen, som nere vid Rammeludden är stranden bred och påverkad av återkommande översvämningar. Intressanta saltvattensbiotoper har bildats med en vegetation som är gynnad av en ökande salthalt. Söriviken är en lerig vassvik, påverkad av utströmmande grundvatten från Tjärnen. Förutom vass växer här madrör, krypven, tuvad hundstarr, norrlandsstarr, topplösa, ängs- och kärrull, svalting, dybläddra, kabbleka, älgört och ute i vattnet smålånke, gräs- och trådnate. Nere på Rammeluddens flacka strand noterades arter som liten ärtstarr, klapperstarr, strandögontröst, havs- och kärrsälting, östersjö- och saltåg, slätterblomma, grönlandsgåsört och strandkrypa. Sällsynt påträffades strandrödtoppa.

Våtmarker

Myrarna på Junkön är genomgående fattiga och utgörs av ett flertal olika typer (se ovan). Dominerar gör den risrika, tallbevuxta myren, där tuvull, nordkråkbär, rosling, hjortron och rundsileshår är vanliga. På den kärrartade myren växer kärrfräken, trådstarr, nålstarr, strängstarr, blåtåtel, ängsull, strorsileshår och sällsynt vitag. Ett lösbottenkärr rik på olika vitmossor med ett glest vassbestånd finns norr om Fräknesmyran. På den svagt översilade kärret vid Utantillmyrorna hittas arter som lopplummer, nålstarr, ullsäv, tuvsäv, knagglestarr och kärrsilja. Ovanför kärret finns ett långsmalt lösbottenkärr där bl a dybläddra, vitag och myggblomster växer. Ovanför Söriviken finns ett flertal blöta kärr där bl a dvärgmåra och grenrör påträffades. Vid Lill-Örnomyran förekommer ett delvis utdikad lösbottenkärr där fortfarande vitag, taggstarr, kallgräs tranbär och dvärgtranbär förekommer i stor mängd. Här påträffades dessutom korsningen mellan dvärgbjörk och glasbjörk. På norra delen av ön har vissa myrar omvandlats till åkermark och på de utdikade myrarna på södra delen av Junkön har en tät slyvegetation kommit upp.

Strandnära kärr, foto Länsstyrelsen i Norrbotten

Myr på östra sidan, foto Länsstyrelsen i Norrbotten

Öppet vatten

Öns enda tjärn ligger vid Orrskärsudden. Sedan gammalt finns ett grävt dike från tjärnen och ner i Söriviken. En frodig och gungande matta omger tjärnen där olika vitmossor tillsammans med flaskstarr, sumpstarr, stylvstarr, vattenklöver och kråklöver växer. Närmast skogskanten växer rikligt med videbuskar som odonvide, lappvide och låga jolstrar. Fortfarande finns en öppen vattenspegel där ett flertal änder och ett sångsvanpar uppehöll sig.

Albården

Innanför stranden finns en albård som varierar i mäktighet, slutenhet, fuktighet, sammansättning och succession. Längs östra sidan, från Söriviken och ner till Sandlån förekommer en mycket intressant albård där bl a flera klibbalar ingår. Klibbalen bildar ej bestånd utan uppträder alltid ensamma. I den breda albården ingår en blandning av glasbjörk, vårtbjörk, sälg, jolster, rönn, hägg och grönvide. På flera gråalar finns gamla och nya hackspettmärken och på några alar noterades helt färska födosökshål efter vitryggig hackspett.

Alskog, foto Sture W.

Här hade spetten hackat ut djupa och smala hål längst ner på ett flertal grova gråalar. Växtligheten kan på vissa ställen vara mycket frodig och i andra delar och mager. Flera intressanta kärlväxter noterades. Vid Båkudden, strax norr om Sandlån finns en gammal, örtrik albård där arter som rödblåra, grässtjärnblomma, bergsyra, vitpyrola, mjölkört, ärenpris, kattfot, lundelm, lundgröe och hässlebrodd växer. Norr om Båkudden förekommer en försumpad albård med gamla och grova träd där rikligt med död ved och lågor ingår. På flera gråalar finns gamla spår efter födosökande hackspettar. En frodig matta av olika ormbunkar som nord-, skogs och majbräken ger området en speciell karaktär. I den våta miljön påträffades rikligt med sumparv, en ovanlig art i Luleå skärgård. På träden finns rikligt med olika lavar som mjölig brosklav och slånlav.

Klibbal

Skogar

Norra delen av Junkön är övervägande en skoglig ö med en växtlighet som är anpassad till dessa marker. Förutom tall som dominerar på torra marker tillkommer på fuktiga till friska marker altaigran och gran, glasbjörk, vårtbjörk, rönn, asp och sälg. Barrskogarna är genomgående lövrika och här och var ingår enstaka tallöverståndare.

Natursskogar (grön) Hyggen (lila)

Lövriska barrsumpskogar finns i anslutning till vissa myrar. Här finns en blandning mellan altaigran, gran, glasbjörk och gråal. Här och var närmast albården uppträder lövsumpskogar, där glasbjörk, gråal, sälg och enstaka jolstrar ingår. En stor del av de centralt liggande småmyrarna och de våta skogarna har dikats ut efter de omfattande skogsavverkningarna.

Granskogarna är ofta flerskiktade med varierade ålder och dimension. I granskogen blandas altaigran och gran med varandra. Det är ofta gott om lövträd, främst glasbjörk medan sälg och asp är mera sparsamt förekommande. Vid Stortallmyran, i nära anslutning till en sumpgranskog finns ett större bestånd av asp. För övrigt är asp ett mycket ovanligt trädslag på Junkön. Växtligheten i den blåbärs- och lingonrika miljön består av revlumner, skogsstjärna, linnea, skogskovall, kruståtel, skvatram, vårfryle och ekorr-bär. I bottenskiktet dominerar hus- och väggmossa.

Blandskog, norra sidan, foto Länsstyrelsen i Norrbotten

I fuktigare partier är det istället vitmossor och ibland stor björnmossa som dominerar i bottenskiktet, medan ekbräken, majbräken, revsmörblomma, älgört, åkerbär, vitpyrola, hönsbär, kärrviol och björkpyrola är mer eller mindre vanliga i fältskiktet. Ett mindre bestånd av ögonpyrola påträffades på östra sidan av ön. Norr om Båkudden finns en ormbunksrik, fuktig granskog med stort inslag av glasbjörk. Här växer rika bestånd av skogsbräken tillsammans med den sällsyntare nordbräken. Andra växter är åkerfräken, topplösa, hjortron och hundstarr. Vid stenbrottet finns en mindre sumpgranskog av naturskogskaraktär där blå garnlav förekommer i större omfattning. Här noterades arter som klotstarr, skogsfräken och ekbräken.

I de fuktigare miljöerna är det ofta mycket hänglavar, framför allt är det garnlav, grå tagellav och manlav som hänger i träden. Vedlevande svampar som är allmänt förekommande i granskogarna är violticka, klibbticka, knölticka, och granticka. På björkarna växer framför allt svart eldticka, fnösketicka och björkticka, på sälg sälgticka och på asp aspticka. I områden med naturskogskaraktär tillkommer dessutom arter som kräver lång kontinuitet och lågor i olika nedbytningsstadier där t ex rosenticka ingår. Ett sådant område ligger ovanför Rammeludden på södra sidan av ön.

Aspticka, foto Sture W.

Tallsog norra området, foto Länsstyrelsen i Norrbottens län.

Tallskogarna förekommer framför allt där jordarten består av sand och morän t ex norr och väster om Larsmyran eller på gamla klapperstensvallar. Tallskogar finns även på Örnudden och Orrviksudden. Vegetationen är den typiska för tallhedar med mycket renlav, kråkris och lingon. I trädkronorna hänger det rikligt med lavar, främst talltagellav.

På den norra delen av Junkön fanns en vacker dyntallskog som till stor del har avverkats. Här noterades endast ett fåtal arter som nordkråkbär, lingon, mjölon och kruståtel. På något friskare marker tillkommer vårtbjörk, blåbär, skvattram, odon, skogsstjärna och linnea. Tallarna håller åldrar upp till 250 år. Här saknas torrträd och död ved samt stubbar. Ute på Orrskärsudden finns en gles blandskog med högresta glasbjörkar och gamla tallar. I den natursköna miljön med strandvallar finns stora enbuskage och i strandvallens sänkor bildar rödblåra, grässtjärnblomma, skogsstjärnblomma, skogskovall, strätta, ängsgröe och smalgröe vackra bestånd. Sällsynt påträffades bergkårel. Gamla och döda gråalar finns uppe i klappret. På Båkudden finns en liknade miljö med stora bestånd av enbuskar och enstaka gamla tallar och granar. I den torra miljön växer rika bestånd med skogsbräken tillsammans med ängssyra, stagg, slidstarr, smalgröe, nickstarr, ärenpris och kattfot.

Flera stora kalhyggen förekommer på ön och återbeskogningen på kyrkans marker har ofta skett med plantering av contorta tillsammans med tall. Tecken på äldre tiders kulturpåverkan i form av skogsbete och dimensionsavverkningar syns i de flesta skogar på ön. Det är bara i de strandnära skogarna samt i områdena 4 och 15 som det är mycket få spår efter skogsbruk.

Ängar och odlingar

På norra delen av Junkön finns ett flertal utspridda jordbruksmarker. Odlingar som togs upp på fuktiga marker håller nu på att växa igen med träd och sly. På de marker där tuvåtäl dominerar växer även rikligt med brunrör, skogsfräken, smörblomma, revsmörblomma, kärrviol, gråstarr, hundstarr och sällsynt fjällvårbrodd. Bland träd- och buskarterna märks glasbjörk, grönvide, lappvide, gran samt altaigran.

Inne i byn finns torrängar som delvis hålls öppna med hjälp av gräsklippare, eventuellt används också lie. På ängarna trivs ett flertal hävdgynnade arter som lås- och höstlåsbräken, stagg, ängs- och säterfryle, blåklocka, majsmörblomma och kattfot. På ängarna dominerar gräsen rödven, rödsvingel, fårsvingel samt ängsgröe, dessutom hittades smågröe som är en mera ovanlig gräsart. Andra intressanta arter är ängsdaggkåpa och rariteterna klippfibbla, kvastfibbla och ängsnäva, där ängsnävan förmodligen har spritt sig från någon rabatt. På skräpigare marker och nere vid hamnen noterades kvickrot, brännässla, våtarv, gråbo, stormåra och groblad.

Gammelskogar med stor biologisk mångfald

De skogar på Junkön som hyser rödlistade arter bildades under 1000 och 1700-talet, se tabell. Således är de skogar som ligger på en höjd av ca 3 meter över havet ca 250-300 år gamla. Alltså första och andra generationens skogar, "urskogar". Gran och då oftast altaigran tillsammans med glasbjörk är de dominerande trädslagen. Orsaken till att vi genomgående påträffar rödlistade arter i denna del i en zon upp till 200 m från stranden är intressant ur arternas spridningshistoria. En bidragande orsak till mångfalden kan vara hög fuktighet, stor nedbrytning och stor omsättning av skog där höststormarna sedan hjälper till att fälla skogen på ett effektivt sätt. På Junköns sydöstra del finns en strandnära gammelskog där ostticka noterades på sex granlågor. Ostticken som ligger i toppen på pyramiden visar att området håller mycket höga naturvärden.

År	Höjd över havet (m)	Hastighet (cm /sekel)
1000	~9,5	107
1100	~8,3	106
1300	~6,3	102
1400	~5,2	101
1500	~4,2	99
1600	~3,3	97
1700	~2,3	96

Strandförskjutningen i norra Västerbotten. (Bottnia 1996).

Intressanta skogsområden

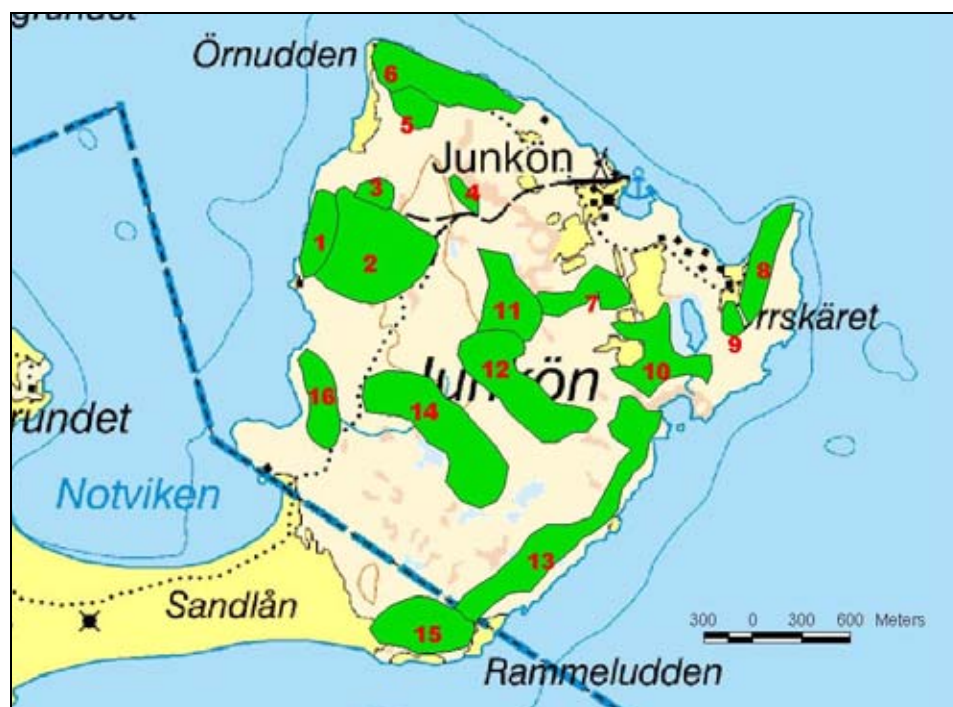
1. **Valludden** (4). Grandominerad skog med rik tillgång på lågor i olika nedbrytningsstadier. Vedlevande arter som visar på lång lågakontinuitet är ostticka, rosenticka, ullticka, rynkskinn, blackticka, laxporing och finporing. Vi hittade även gammelgranskål och vitgrynig nållav som tillsammans med en riklig tillgång på hänglavar indikerar lång trädkontinuitet.
2. **Fräknesmyran**. Tallskog som växer på sandig och mager mark. Antydning till dynbildningar förekommer vilket gör att skogen är att likna vid en dyntallskog. Skogens ålder är anmärkningsvärd med tanke på att det är i skärgården. Vi mätte åldern på två för beståndet representativa träd genom att räkna årsringarna från två borrhov. Tallarna var 219 respektive 174 år gamla. Enligt markägaren finns åldrar på 250 år.

Valluddens gammelskog. Foto Länsstyrelsen i Norrbotten

3. **Fräknesmyran**. Äldre sumptallskog intill en myr.
4. **Frukostmyran**. Granskog som närmast myren övergår i en lövrik sumpskog. Det är gott om lågor av lövträd.
5. **Örnudden**. Granskog med enstaka överståndare av tall. Lågor förekommer här och var. En del sumpskogar och små kärr ingår också i området. Vi hittade kornig nållav och kortskaftad ärgspik.
6. **Örnudden**. Gammal och knotig tallskog som växer i ett landskap med strandvallar och klapper.
7. **Skärgården**. Flerskiktad och variationsrik, altsidominerad skog med enstaka gamla och grova överståndare av tall. Ett fåtal lågor förekommer där gränsticka och harticka noterades.

8. **Orrskärsudden.** På den norra delen med strandvallar och klapper växer en gles och knotig skärgårdstallskog. Söderut, mot den del som ligger in mot viken dominerar altaigran
9. **Tjärnen.** Altaidominerad barrskog med en hel del lågor, eventuellt ett fynd av lapp-ticka.
10. **Tjärnen.** Syd och sydost om Tjärnen är det sumpskogar som växelvis uppträder med barrskog av frisk ristyp. Det är gott om hänglavar och det förekommer även en del lågor.

Junköns gammelskogar

11. **Stortallmyran.** Altaidominerad barrskog där det ingår enstaka gamla och grova aspar. På en av asparna hittade vi stor aspticka. Det är relativt gott om hänglavar som manlav och garnlav men vi hittade även den ovanligare violettgrå tagellaven. Det förekommer en del lågor i området och på några av dem noterades harticka
12. **Hässjemyran.** Det här området består främst av sumpskogar växelvis med trädtäta myrar. Det finns en del gamla träd med rik förekomst av hänglavar.
13. **Söriviken/Rammeludden.** En strandnära altaidominerad skog där det är gott om grova och höga träd. Flera av dem har det karaktäristiska utseendet för skog i skärgården med grenar ända ned till marken, s k "kjolgranar" med en gles och vindpinad topp. Det förekommer en hel del lågor. Flera mindre kärr och sumpskogar förekommer i området. I den sistnämnda biotopen är det ofta rikligt med hänglavar. Här och var finns små rikområden där bl a tuvstarr och ögonpyrola påträffades. Av vedlevande och rödlistade svampar, hittade vi rosenticka och harticka. Dessutom påträffades kött-ticka som inte är klassificerad som hotad men som växer på död ved av gran.

Här ingår även en lövsumpskog där innehållet av död ved är stort. På sålgarna noterades slånlav, mjölig brosklav och späd brosklav. Albården mellan stranden och granskogen är bred och mångformig med stort inslag av död ved. Här påträffades enstaka träd av klibbal. Gamla och nya hackmärken efter hackspettar förekommer.

14.**Stor-Örnbomyran.** Grandominerad skog med inslag och grova tallöverståndare. Enstaka aspar med bohål ingår som ett viktigt inslag. En del mindre myrar och sumpskogar finns i området. I området påträffades bland annat kötticka, harticka och ullticka.

15.**Rammeludden.** Strax innanför gränsen till militärområdet finns en mycket skyddsvärd naturskog. I ett litet hörn i nordväst finns en block- och hållmarkstallskog. I övrigt är skogen flerskiktad och varierad och domineras av altaigran med inslag av glasbjörk, sälg och gråal. Mindre kärr ingår i området. Närmast albården finns det flera grova altaigranar som har det karaktäristiska skärgårdsutseendet med kraftiga grenar ända ned till marken och en vindpinad toppdel. I skogen finns rikligt med död ved och lågor i olika stadier. Spår efter avverkningar förekommer inte. Vi hittade ostticka på sex lågor vilket visar att skogen har lång lågakontinuitet. Andra vedlevande tickor som finns här är rosenticka, gränsticka, ullticka och harticka. Vi hittade även den lilla skålsvampen gammelgranskål. Helt nära albården påträffades ett rikt bestånd av mattlumner som är en mycket ovanlig lumnerart i Luleå skärgård.

16.**Ronningsviken.** En lövsumpskog med gråal, glasbjörk, sälg och jolster, enstaka träd av klibbal ingår också. Området visar på intressant trädsuccesion och innehållet av död ved är stort. Slånlav och mjölig brosklav är vanliga.

Hot	Art	Delområde												
		1	2	5	7	9	11	13	14	15	17	22	23	
2	Ostticka	x										x		
2	Blackticka	x												
2	Finporing	x												
2	Laxporing	x												
3	Lappticka					x								
3	Rynkskinn	x												
4	Gränsticka				x		x	x	x	x				
4	Rosenticka	x							x		x			
4	Harticka				x		x	x	x	x				
4	Stor aspticka							x						
4	Gammelgranskål	x									x			
I	Köttt-ticka								x	x				
4	Kornig nållav			x										
4	Kortskaftad ärgspik			x										
4	Violettblå tagellav							x						
I	Garnlav	x						x	x		x			
I	Lunglav	x												
I	Späd brosklav								x					
4	Tretåig hackspett	S									x			
4	Fiskgjuse		H											
3	Bottenviksmalört												x	
4	Höstläsbräken													x

Rödlistade arter och signalarter som har påträffats på Junkön.. S = spår, 5 = område. I = Indikatorart, H = häckande.

Korning nållav, foto Sture W.

Kortskaftad ärgspik, foto StureW.

Rosenticka, foto Sture W.

Ullticka, foto Sture W.

Ostticka, foto Sture W.

Finporing, foto Sture W.

Kött-ticka, foto Sture W.

Harticka, foto Ist.

Lunglav, foto Sture W.

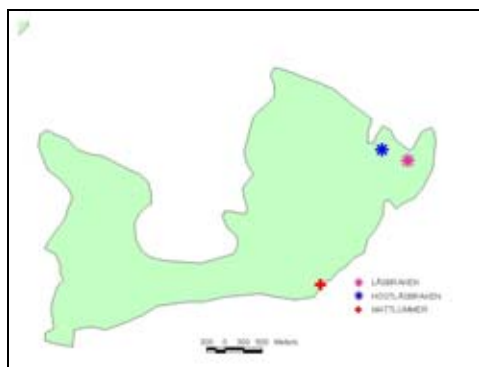
Artlista

Lummerväxter

- Lopplummer - Sällsynt i kärr. Noterad på Utantillmyrorna.
Revlummer - Allmän i barrskog
Plattlummer - Mindre allmän i barrskog.
Matlummer - Mycket sällsynt i Luleå skärgård.
Noterad i albården vid Rammeludden.

Fräkenväxter

- Åkerfräken - Allmän i fuktig albård, i sumpskog och i gamla odlingar
Skogsfräken - Allmän i skogsmark.-
Kärrfräken - Sällsynt i översilad myr. Noterad öst om Fräknesmyran.
Sjöfräken - Allmän vid tjärnen och noterad i sumpig albård.

Fynd av höstlåsbräken, låsbräken, matlummer.

Låsbräkenväxter

- Låsbräken - Sällsynt i ängsmark. Noterad vid Orrskärsviken.
Höstlåsbräken - Sällsynt i ängsmark. Noterad vid Smedjan

Majbräkenväxter

- Majbräken - Sällsynt i fuktig granskog. Noterad längs vägen som går mellan Junkön och Notviken och vid sumpig albård norr Båkudden.

Kärrbräkenväxter

- Hultbräken - Sällsynt i skogskärr/sumpskog.
Noterad väst om Rörrmyrorna.

Träjonväxter

- Ekbräken - Mindre allmän i fuktig skog och i sumpskog.
Nordbräken - Mindre allmän i fuktig skog.
Skogsbräken - Allmän i fuktig skog och i albården.

Tallväxter

- Gran - Allmän och skogbildande.
Altaigran - Allmän och skogbildande.
Tall - Allmän på grövre moränmarker, hällområden, klapperstensfält, längs myrkanter och på myrar.

Cypressväxter

- En - Allmän på grövre moränmarker, på torrängar och på myrar.

Videväxter

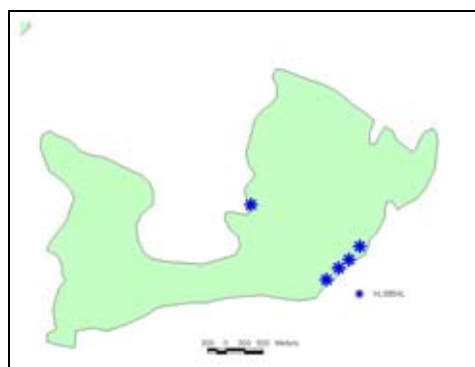
- Grönvide - Mindre allmän i albården.
Lappvide - Mindre allmän på myrar.
Sälg - Mindre allmän i skogsmark och i albården.
Jolster - Mindre allmän i albården.
Asp - Mindre allmän i fuktig skogsmark.

Porsväxter

- Pors - Allmän på strandängar, i strandskog och på vissa myrar.

Björkväxter

- Dvärgbjörk - Mindre allmän i myrmark.
Noterad på Lill-Örnbymyran.

Fynd av klibbal.

- Glasbjörk x Dvärgbjörk - Sällsynt i lösboten kärr. Noterad från Lill-Örnbymyran.
Glasbjörk - Allmän över hela ön.
Vårtbjörk - Mindre allmän på sandiga marker.
Gråal - Allmän i albården.
Klibbal - Sällsynt i albården. Noterad med enstaka träd längs östra sidan och inne i Ronningsviken.

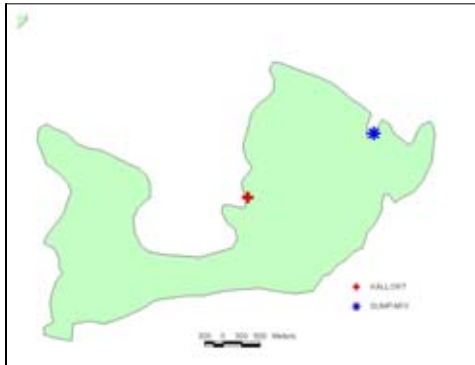
Nässelväxter

- Brännässla - Mindre allmän i anslutning till Junkö by.

Slideväxter

- Gårdsskräppa - Mindre allmän på åkermarker.

Hästschräppa - Mindre allmän på fuktiga strandängar.
 Bergsyra - Mindre allmän i ängsmark, på sandiga stränder och på traktorvägar.
 Ängssyra - Mindre allmän i ängsmark och i åkermark.
 Ormrot - Mindre allmän i ängsmark på strandängar och i örtrik albård.

fynd av källört, sumparv.

Portlaksväxter

Källört - Sällsynt på fuktstrandängar. Noterad i Gårdsviken.

Nejlikväxter

Skogsstjärnblomma - Sällsynt på torra strandängar och på klapperstensvallar.
 Grässtjärnblomma - Mindre allmän i ängsmark och på sandgräshedder.

Sumparv, foto Sture W.

Sumparv - Sällsynt i sumpalbård. Noterad vid Ronningsviken.
 Våtarv - Mindre allmän i gräsmark.
 Rödblåra - Allmän i albården.
 Strandglim - Allmän på sandiga stränder.

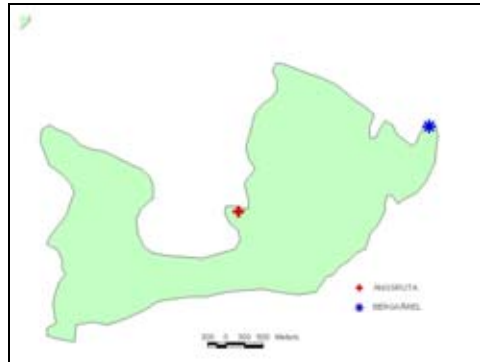
Näckrosväxter

Nordnäckros - Sällsynt i Tjärnen.

Ranunkelväxter

Kabbleka - Mindre allmän i sumpalskogar och vid tjärnen.

Strandranunkel - Mindre allmän på leriga strandängar. Noterad NO Båkudden.
 Smörblomma - Allmän i åker - och ängsmark.
 Revsmörblomma - Allmän i fuktig gräsmark och på traktorvägar.
 Majsörblomma - Mindre allmän i ängsmark.

Fynd av ängsruta, bergkärel.

Ängsruta - Sällsynt i örtrik albård. Noterad vid Båkudden.

Korsblommiga

Lomme - Mindre allmän på omgrävda marker.
 Kärrbräsma - Sällsynt på fuktiga strandängar. Noterad vid Gårdsviken.
 Bergkärel - Sällsynt på klappervallar nära stranden. Noterad på Orrskärsudden.

Sileshårsväxter

Rundsileshår - Allmän i myrar.
 Storsileshår - Mindre allmän i lösbottenkärr.

Slätterblommeväxter

Slätterblomma - Allmän på strandängar.

Rosväxter

Hägg - Mindre allmän i albården och i Junkö by.
 Rönn - Mindre allmän i albården och i Junkö by.
 Hjortron - Allmän i sumpskog och på myrar.
 Åkerbär - Allmän i albården
 Stenbär - Sällsynt i frisk skogsmark. Noterad öster om Båkudden.
 Hallon - Mindre allmän i albården och i Junkö by.
 Kråklöver - Allmän på leriga stränder och i kärr.
 Grönlandsgåsört - Mindre allmän på strandängar. Noterad på östra sidan.
 Femfingerört - Mindre allmän i ängsmark. Noterad från Junkö by.
 Älgört - Allmän i albården och på åkermarker.
 Ängsdaggkäpa - Sällsynt i ängsmark. Noterad från Junkö by.

Ärtväxter

- Vitklöver - Allmän i gräsmark.
Rödklöver - Mindre allmän i gräs- och åkermark.
Kråkvicker - Allmän på strandängar och i ängsmark.
Gulvial - Sällsynt i gräsmark. Noterad i Junkö by.
Kärrvial - Allmän på fuktiga strandängar.
Strandvial - Allmän på sandiga stränder och i sandgräshedar.

Näveväxter

- Skogsnäva - Sällsynt i ängsmark. Noterad i Junkö by.
Ängsnäva - Sällsynt i ängsmark. Noterad i Junkö by.

Violväxter

- Kärrviol - Allmän på fuktiga stränder.
Norrlandsviol - Mindre allmän i ängsmark och på sandgräshedar.

Dunörtsväxter

- Mjölkört - Allmän i albården och på sandgräshedar.

Hästsvansväxter

- Hästsvans - Sällsynt i Tjärnen.

Kornellväxter

- Hönsbär - Allmän i albården.

Flockblomstriga

Sprängört, foto Sture W.

- Smal sprängört - Sällsynt vid Tjärnen.
Kärrsilja - Sällsynt på kärr. Noterad vid Utantillmyrorna och väst om Söriviken.
Strätta - Mindre allmän i sänkor mellan klapperstensvallar.

Pyrolaväxter

- Vitpyrola - Mindre allmän i albården.
Klotpyrola - Allmän i albården.

- Björkpyrola - Allmän i all typ av skogsmark.
Ögonpyrola - Sällsynt i rik granskog. Noterad nära Utantillmyrorna.

Ljungväxter

- Rosling - Allmän på myrar.
Skvattram - Allmän i skogsmark och på myrar.
Mjölön - Allmän i sandiga skogsmarker.
Lingon - Allmän i skogsmark.
Blåbär - Allmän i frisk och fuktig skogsmark
Odon - Mindre allmän i sumpskog och vid myrkanter.
Tranbär - Allmän på myrar.
Dvärgtranbär - Mindre allmän på myrar.

Kråkbärsväxter

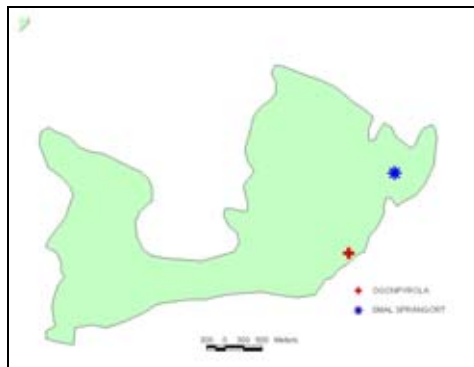
- Nordkråkbär - Allmän i skog och på myr.

Viveväxter

- Strandkrypa - Mindre allmän på leriga/grusiga strandängar.
Topplösa - Allmän på fuktstrandängar och i lövsumpskog.
Skogsstjärna - Allmän i all typ av skogsmark i albården och på ängar.

Vattenklöreväxter

- Vattenklöver - Allmän i kärr och i Tjärnen.

Fynd av smal sprängört, ögonpyrola.

Mårväxter

- Vattenmåra - Allmän på strandängar.

Lånkeväxter

- Smålånke - Mindre allmän i vattensänkor på leriga traktorvägar.

Kransblommiga

- Frossört - Sällsynt på strandäng. Noterad norr Båkudden.

Lejongapsväxter

- Ärenpris - Sällsynt i örtrik albård. Noterad vid Båkudden.

Ängskovall - Mindre allmän på klappervallar i albdäcken och i ängsmark.

Skogskovall - Mindre allmän i skogsmark.

Strandögontröst - Mindre allmän på strandängar.

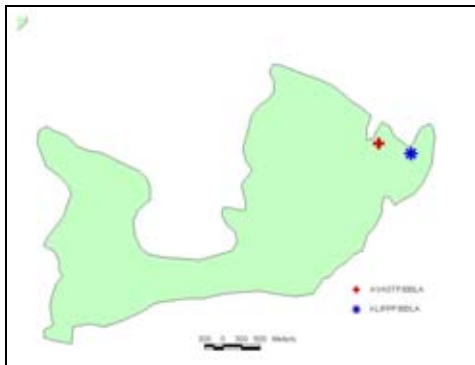
Klapperögontröst - Mindre allmän på strandängar.

Kärrspira - Allmän på fuktstrandängar.

Strandrödtoppa - Sällsynt på lerig/grusig strandäng. Noterad vid Rammeludden.

Ängsskallra - Mindre allmän i ängsmark.

Tätörtsväxter

Fynd av klippfibbla, kvastfibbla .

Dybladädra - Mindre allmän i lösbottenmyr på leriga stränder och i strandgölar.

Groblad - Mindre allmän på ruderatmarker.

Gulkämpar - Mindre allmän på strandängar.

Kaprifolväxter

Linnea - Allmän i skogsmark.

Vänderotsväxter

Srandvänderot - Allmän på strandängar och i albdäcken.

Klockväxter

Liten blåklocka - Mindre allmän i ängsmarker. Noterad i Junkö by och vid Valludden.

Korgblommiga

Gullris - Allmän i skogsmark, mindre allmän i ängsmark och i kärr.

Kattfot - Sällsynt i ängsmark. Noterad från Junkö by.

Röllika - Allmän i ängsmark.

Gatkamomill - Mindre allmän på ruderatmark.

Prästkrage - Mindre allmän i ängsmark.

Renfana - Mindre allmän i sandgräshedar och på ruderatmarker.

Höstfibbla - Mindre allmän i ängsmark och på strandängar.

Klappermolke - Allmän på blockstrandängar.

Ogräsmaskros - Allmän i gräsmark.

Kvastfibbla - Sällsynt i gräsmark. Noterad från Junkö by.

Klippfibbla - Sällsynt i ängsmark. Noterad från Junkö by.

Svaltingväxter

Svalting - Mindre allmän på leriga stränder och i gölar. Noterad bl a från Söriviken.

Kallgräsväxter

Kallgräs - Mindre allmän i fattig mjukmattemyr.

Sältingväxter

Kärrsälting - Allmän på strandängar.

Havssälting - Allmän på strandängar.

Nateväxter

Gräsnate - Mindre allmän i vattengölar. Noterad från Söriviken.

Ånate - Allmän havsbottenväxt.

Trådinate - Mindre allmän på leriga havsbottnar. Noterad från Söriviken.

Liljeväxter

Ekorrbär, frö, foto Sture W.

Ekorrbär - Allmän i skogsmark och i ängsmark.

Tågväxter

Trådtåg - Sällsynt på på traktorvägar

Östersjötåg - Allmän på strandängar.

Salttåg - Allmän på strandängar.

Vägtåg - Mindre allmän på traktorvägar.

Fynd av klapperstjärn, strandrödtoppa.

Myrtåg - Mindre allmän på traktorvägar och på strandängar.

Ängsfryle - Mindre allmän i ängsmark.

Blekfryle - Mindre allmän i ängsmark.

Säterfryle - Mindre allmän i ängsmark.

Vårfryle - Allmän i skogsmark.

Gräs

Vass - Sällsynt i lösbottnenkärr och mindre allmän på strandängar i skyddade vikar.

Rörflen - Mindre allmän på blockstrandängar

Fjällvårbrodd - Mindre allmän i ängsmark.

Timotej - Mindre allmän i ängs- och åkermark.

Ängskavle - Mindre allmän i åkermark.

Rödven - Allmän i ängsmark.

Storven - Mindre allmän på strandängar.

Krypven - Allmän på strandängar.

Grenrör - Sällsynt kärr. Noterad väster om Söriviken.

Madrör - Allmän på strandängar.

Brunrör - Mindre allmän på fuktiga marker.

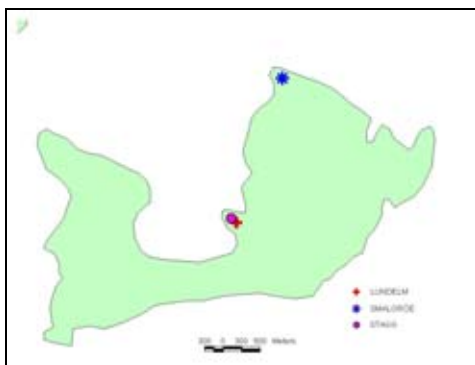
Gultåtel - Mindre allmän på blockstrandängar.

Kruståtel - Allmän i skog och på sandgräshedar.

Tuvtåtel - Allmän i åkermark.

Blåtåtel - Allmän i kärr och på strandängar.

Bergslok - Sällsynt i albården. Bl a noterad från östra sidan.

Fynd av lundelm, smalgröe, stagg.

Ängsgröe - Allmän i ängsmark.

Vitgröe - Allmän i gräsmark.

Smalgröe - Sällsynt på sandgräshedar och på lavrishedar.

Lundgröe - Mindre allmän i fuktig albård.

Smågröe - Sällsynt på stenlagda bryggor.

Noterad från Junkö by.

Rödsvingel - Allmän på strandängar och i ängsmark.

Fårsvingel - Mindre allmän på sandgräshedar och i ängsmark.

Stagg - Sällsynt i torr gräshed. Noterad från Båkudden.

Lundelm - Sällsynt i fuktig albård. Noterad från Båkudden.

Kvickrot - Allmän i åkermarker och på ruderatmarker.

Strandråg - Allmän på sandgräshedar och på sandiga marker.

Igelknoppsväxter

Dvärgigelknopp - Sällsynt på våta strandängar. Noterad från Gårdsviken.

Halvgräs

Ängsull - Mindre allmän på fuktiga strandängar och i myr.

Tuvull - Allmän i myr.

Kärrull - Sällsynt på leriga strandängar.

Noterad från Söriviken.

Tuvsäv - Mindre allmän i kärr.

Ullsäv, foto Sture W.

Ullsäv - Sällsynt i kärr. Noterad från Utantillmyrorna.

Knappsäv - Allmän på leriga strandängar.

Agnsäv - Allmän på leriga strandängar.

Vitag - Sällsynt i kärr. Noterad från

Stortallmyran och Utantillmyrorna.

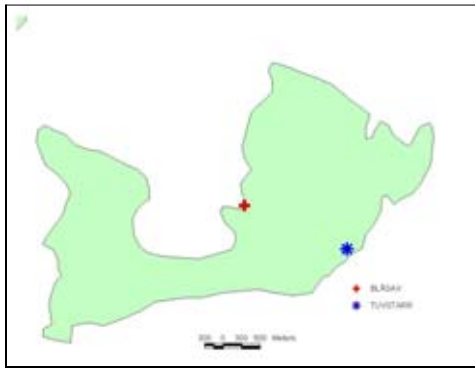
Krypsäv - Sällsynt på strandängar. Noterad vid Rammeludden.

Blåsäv - Sällsynt i grunda havsvikar. Noterad norr om Båkudden.

Nålstarr - Mindre allmän i kärr.

Strängstarr - Allmän i kärr.

Taggstarr - Mindre allmän i fattig myr.

Fynd av tuvstarr, blåsäv.

- Klapperstarr - Mindre allmän på strandängar. Noterad från östra sidan.
- Gråstarr - Mindre allmän i albården i åkermark och på traktorvägar.
- Nickstarr - Mindre allmän i sandgräshedrar i ängsmark och i strandlövskog.
- Hundstarr - (tuvad) Allmän på strandängar.
- Styltstarr - Mindre allmän i sumpig albård.
- Norrlandsstarr - Allmän på fuktiga strandängar.

- Knagglestarr - Sällsynt i översilningskärr. Noterad vid Utantillmyrorna.
- Liten ärtstarr - Mindre allmän på strandängar.

Sumpstarr, foto Sture W.

- Sumpstarr - Mindre allmän i kärr och i dikad skogsmark.
- Dystarr - Mindre allmän i kärr.
- Slidstarr - Allmän i frisk barrskog och på ängar.

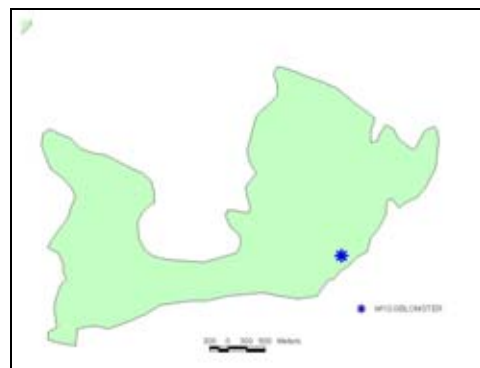
- Tuvstarr - Sällsynt i lövsumpskog. Noterad nära Utantillmyrorna.
- Trådstarr - Allmän i kärr.
- Flaskstarr - Allmän på fuktiga strandängar och i blöta kärr.
- Blåsstarr - Sällsynt i skogskärr. Noterad nära Söriviken.

Orkidéer

Jungfru Marie nycklar, foto Sture W.

- Jungfru Marie nycklar - Mindre allmän i kärr.
- Korallrot - Mindre allmän i skogskärr och i albården.

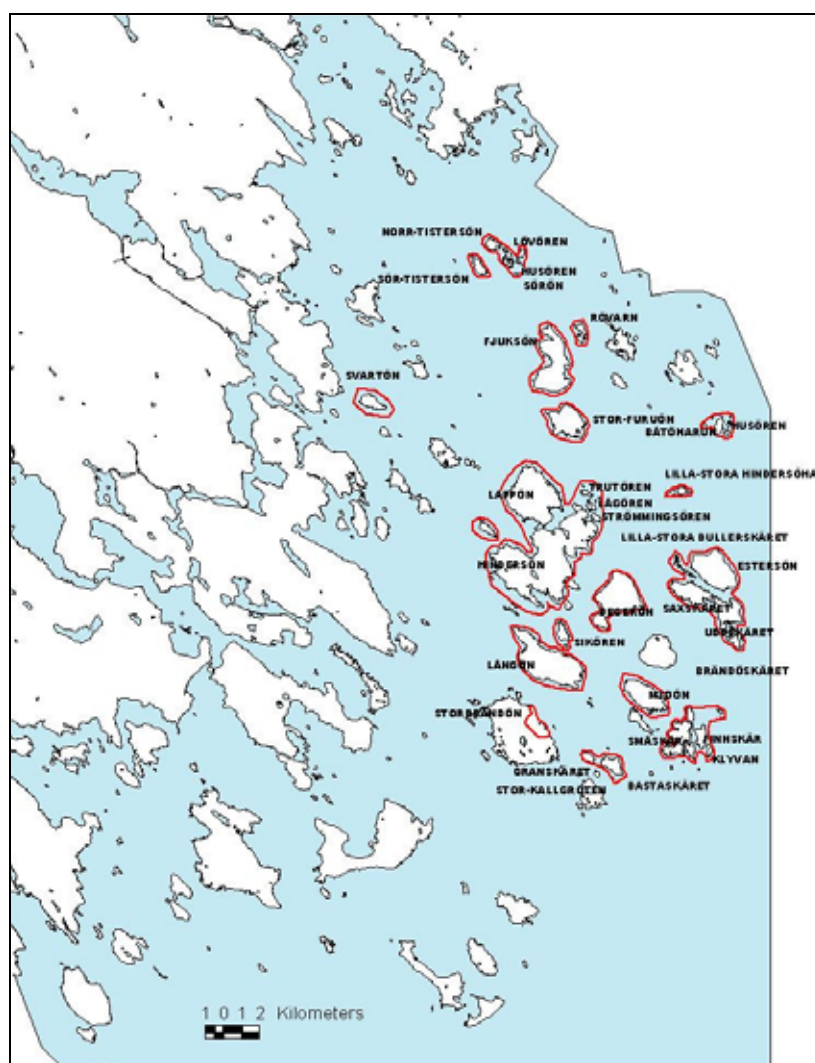

Fynd av myggblomster.

- Myggblomster - Sällsynt i kärr. Noterad nära Utantillmyrorna.

Tidigare inventerade öar i Luleå skärgård

Inventeringsår	Öar
1988	Stor-Furuön, södra delen av Fjuksön, Hindersöharun mf småöar
1989	Estersön, Saxskäret, Uddskäret, Brändöskäret, Lilla- och Stora Bullerskäret
1990	Långön, Sikören, Knivören, delar av Hindersön, delar av Degerön, delar av Storbrändön
1991	Lappön, Båtöharun, Husören, Trutören, Lågören, Strömmingsören och delar av Hindersön
1992	Sör-Tistersön, Norr-Tistersön, Sörön, Husören, Lövören, Fjuksön, Rövarn och Svartön
1993	Degerön, delar av Hindersön, Strömmingsören, Lågören, Trutören och Stora Hindersöharun
1994	Småskären, Finnskäret, Mjoön, Klippan, Klyvan, Bastaskäret, Granskäret och Stor-Kallgröten
1995	Hindersön

Karta över inventerade öar i Luleå skärgård.